

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 96. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, субота, 26-го квітня 1947. No. 96. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, April 26, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗАКОРДОННОМ Тел. "Свобода" в Берген 4-0237. — Тел. "Н. Свобода" в Берген 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. & AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

МАЙНЕРИ ДІСТАЛИ ЗВОРОТ У МІЛІОНАХ; ДАРУВАЛИ СТО ТИСЯЧ ІНШИМ

Юнія шахтарів Юнайтед Майн Воркерс оф Америка дістала від федерального суду у Вашингтоні зворот \$2,800,000, котрі суд тримав як заперуку, що шахтарі не вийдуть на страйк після 14 квітня. Це є частина кару у висоті \$3,500,000, наложеної в грудні 1946 федеральним судом на юнію за те, що вона видала наказ до страйку в супереч заказові суду. Описля Найвищий Суд знизив кару на \$700,000, отже решта мала бути звернена, якщо юнія дотримає слова та відкаліче страйк. Це сталося шойно після того, як минув час жалоби по смерті 111 шахтарів, що згинув в майні в Сентралі, Дел. і тому тепер суд звернув цю решту. Заки суддя Голдсборо звернув решту кару, він остеріг юнію, що заказ вийти на страйк ще є правосильний.

Негайно після отримання цих грошей шахтарська юнія зробила дарунок у висоті \$100,000 для юнії телефонних робітників, які вийшли на страйк перед більш ніж двома тижнями і не можуть добитися полагоди спору. Юнія телефонних робітників має замало фондів і тому заходить можливість, що страйк покінчиться невдачею. Для її підтримки майнерська юнія дала згадану суму з засторогою, щоб звернула ці гроші, якщо прийде колись до сили.

ВИДАВШІ ГАЗЕТ ЗА ОБОВ'ЯЗКОВЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО В ПРОМІСЛОВИХ СПОРАХ.

Американське Товариство Видавців Газет, яке відбуває річне зібрання в Нью Йорку, внесло резолюцію, щоб завести в цілому краю обов'язкове посередництво для наладування спорів між підприємцями й робітниками. Крім цього відповідна комісія приготувала резолюцію з домаганням, щоб виключити загально-критичні переговори між юніями й підприємцями та ставити однакові домагання в робітничих контрактах у цілому краю.

РОБІТНИЦЯ ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ЗАКОНОПРОЕКТІВ.

У четвер 24 квітня вийшли 250,000 робітників у фабриках авт у Дітроїті на півтрьох годинну демонстрацію з протестом проти нових законопроектів, над якими тепер ведеться дискусія в конгресі. Робітники зібралися на масове віче перед ратушем й ухвалили відповідні резолюції. До них прилучилися телефонні робітники, які тепер страйкують.

БУДУТЬ БУДУВАТИ ЦЕПЕЛИНИ ДЛЯ ПОДОРОЖУВАННЯ.

Дирекція Гудрі Тайр енд Роббер Компані в Акроні, у стеїт Огайо, оповіщає, що вона запросила будівничого повітряних балонів-цепелінів, д-ра Гуга Екенера, до праці для будови нових балонів. Екенер має тепер 72 літ, він уже був зайнятий працею в підприємстві Гудіра, а під час війни перебував у Німеччині. Він не був чиний для війни, бо на війні балони непридатні. Балони, як твердить Екенер, є придатними до подорожування, бо на них більше вигоди ніж на літаках і людина не чує змушення.

МОЛОКО ПОДЕШЕВІЄ НА ОДНОГО ЦЕНТА.

Від 1 травня подешевіє молоко на одного цента, як це оприлюднили молочарські підприємства в околиці Нью Йорку. Доручення на знижку ціни прийшло від секретаря рільництва Клінтона П. Андерсона. Підприємці твердять, що знижка ціни стоїть у зв'язку з політикою президента Трумана. Підчас пресової конференції у Вашингтоні президент заявив, що він не буде нікого спонукувати знижувати ціни продуктів і його промова в справі знижки ціни у понеділок у Нью Йорку є його кінцевим закликом. Хто з підприємців не послухає цього заклику, "копав собі гріб" твердив президент.

ПРЕЗИДЕНТ У СПРАВІ ВЕТА РОБІТНИЧОГО ЗАКОНУ.

На пресовій конференції в четвер 24 квітня президент заявив, що він з ніким не говорить про те, що він покладе вето проти нового робітничого закону, над яким тепер ведеться дебата в конгресі. Запит до президента поставив один кореспондент на підставі твердження конгресмена Селера перед голосуванням у палаті, що президент покладе вето, коли б законопроект перейшов. Заяву президента пояснюють, що він мусить наперед розглянути новохвалений закон, щоб міг сказати свою думку.

НЕ БУДЕ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДВИШКИ КОМІРНОГО.

Комісія банкова в палаті репрезентантів на ділі погрєбала нагоду до загальної підвишки комірного на цей рік. Комісія одобрила законопроект 20 голосами проти 3, щоб заборонити підвищування рентів найменше до 31 грудня біжучого року, відтак стеля на комірне може бути продовжена до 31 березня 1948 р.

ЦІЛИЙ ШТАБ ВИПРАЦОВУЄ ПЛЯНИ НОВОЇ ПОЛІТИКИ

Як лише поверне секретар Джордж С. Маршал із московської конференції, він стане у Вашингтоні готовий штаб помічників для випрацювання точних плянів у веденні нової закордонної політики. Пляни мають на меті виключити безупинні вагання в закордонній політиці від впливом щоденних суперечливих вистей, а радше мати на увазі припоровлювати хвилені зміни до постійних засад політики.

На часі нового дорадчого штабу буде поставлений Джордж Ф. Кенан, який знає основні справи Советського Союзу. Крім цього ще згадують такі імена: Чарльз Боулен, Джозеф Джексон, Бенджамин Коген. Перше засідання цього комітету буде присвячене розглядові тактики Советської Росії на конференції в Москві і вироблення пляну, як поступати далі в європейській політиці. Як твердить Джеймс Рестоу, дипломатичний ашиштонський кореспондент Нью Йорк Таймсу, відповідальні стодичні чинники дуже похнюплені після отримання вистей з московської конференції. Найбільше негодування проявляється між конгресменами, хоч урядовці у департаменті стеять одностайно, що більше надійше. Загалом переконалися, що советську експанзію треба спинити в різних частинах світу на такий лад, як це тепер робиться в Греції й Туреччині. Розмови над цими плянами почнуться вже наступного тижня.

БУВШИЙ АМБАСАДОР ЛЕЙН СПРОСТОВУЄ НЕВІРНІ ПОГЛЯДИ ПРО ПОЛЬЩУ.

Артур Бліс Лейн, недавній американський амбасадор до Польщі, назвав "потраясючим" висті з Польщі, оприлюднені перед трьома днями французьким кореспондентом Пертінаксом після його розмови у Варшаві з теперішнім прем'єром Польщі Йосифом Циранкевичем. Лейн називає теперішній уряд Польщі "тичасовим" і каже, що Циранкевич не може говорити іменем правдивої соціалістичної партії, бо та партія була закінчена в Польщі, як лише, туди прийшли комуністи. Крім цього Циранкевич не є "господарем у своїй домі", бо Советська Росія трактує польський уряд як свого квізлінга й тому погляди Циранкевича не відзеркалюють правдивого настрою населення Польщі.

„ГРЕЦЬКІ СУСПІЛЬНІ ВІДНОСИНИ Є ВІЗРІЦЕВИМИ В ПОРІВНЯННІ ЗІ СОВЕТСЬКИМИ“.

Ірвінг Браун, референт закордонних відносин Американської Федерації Праці, вернувся шойно з подорожі по Греції і пропонує завіт урядові Федерації у Вашингтоні. На підставі цього звіту АФП плянує повести акцію для здемократування робітничих юній у Греції. Не зважаючи на недовіру у суспільних відносинах у тому краю, Браун твердить, що "теперішні суспільні відносини у Греції є візрієм демократії в порівнянні з Росією і країнами, які стоять під її впливом".

Закінчення конференції в Москві КІНЦЕМ РІШЕННЯ; ЧЕРГОВА СЕСІЯ ВИЙДУЄТЬСЯ В ЛОНДОНІ В ЛИСТОПАДІ; МАРШАЛ В ДОРОЗІ ДОДОМУ.

Москва, 24 квітня. — Сьогодні в год. 7:45 ввечері Рада міністрів закордонних справ після 44 сесій закінчила свої найдовші безупинні наради. Чергову заплановану сесію визначено на листопад в Лондоні. Прийнято також пропозицію ген. Маршала, що на випадок, якщо всі міністри були в Нью Йорку на сесії Загального Зібрання О.Д. у вересні, то й тут відбудуться короткі наради. На сьогоднішній сесії рішенням теж назначили комісію чотирьох великодержав, яка мала б відбутися наради у Відні 12-го травня та розглянути спірні пункти в пропозиції-договору з Австрією. Молотов відкинув пропозицію ген. Маршала, щоб справу договору з Австрією передати Загальному Зібранню О.Д. Співрачується, що, не зважаючи на неупік конференції, настрої на кінцевій сесії не були такі пригноблюючі, як можна було сподіватися. Ген. Маршал на пресовій конференції заявив, що конференція в Москві належить вважати за "першу рунду". Сесію закінчено всілякими чемпионськими подяками за гостинність і гостинність. Міністри і делегати не скривали деякого здовілля, що ці безплідні наради закінчилися. Ген. Маршал влітає з Москви літаком завтра вранці і в дорозі до Вашингтону зупиниться тільки дві години в Берліні та одну годину в Парижі. До Вашингтону він повинен приїхати в суботу ввечері та сподіється, що в найкоротшому часі він зложить американському народові точне задоволення з перебігу та вислідів московських нарад. Британський міністер Беєнн і французький міністер Бідо влітають з Москви спеціальним потягом завтра ввечері.

ПРИЙНЯТТЯ В КРЕМЛІ; СТАЛІН ВИПИВ ЗА ЗДОРОВ'Я ТРУМАНА.

Москва, 24 квітня. — На закінчення конференції Ради міністрів закордонних справ Сталін влаштував в Кремлі бенкет, на якому крім міністрів були теж прийняті по 10 чоловік членів подільних делегацій. Сталін, що сидів біля стола зі секретарем стеїту Маршалом по лівому боці і міністром Беєнном по правому, підніс свою чарку водки та випив за здоров'я президента Трумана. Ген. Маршал підніс тост за успіх майбутньої конференції. Міністер Беєнн в короткій промові поставив запитання, що то сталося б, якби так Сталін був на місці Трумана, а Труман на місці Сталіна.

ПРИЙНЯТО ПРОПОЗИЦІЮ МАРШАЛА ПРО РЕДУКЦІЮ ОКУПАЦІЙНИХ ВІЙСЬК В НІМЕЧЧИНІ.

Москва, 24 квітня. — Рада міністрів закордонних справ погодилася сьогодні на пропозицію секретаря стеїту ген. Маршала про редукцію окупційних військ в Німеччині. Молотов відносно домагався, щоб сиди британських і американських військ обмежити до 100,000 для кожної та до 50,000 французьких сил. Для Советського Союзу Молотов домагався 200,000 окупційних військ, мотивуючи це тим, що Советський Союз з чотирьох великодержав єдина країна, яка була окупована німцями. Пропозицію Молотова відкинуто й справу редукції окупційних військ та їх чисельного відношення доручено обмірковувати Конференції Раді Сомозників в Берліні, про що Рада міністрів мала б бути повідомлена найпізніше до 1-го червня, а сама редукція окупційних сил мала б бути переведена до 1-го вересня б. р.

АМЕРИКА ПРОТИ ВІЙСЬКОВИХ ТАЄМНИЦЬ В О.Д.

Лейк Соусес, Н. Й., 24 квітня. — У зв'язку з вчерашнім повідомленням "Нью Йорк Таймсу" з "авторитетних джерел", що Злучені Держави прилучаться до советського домагання, щоб звідомлення Комітету військового штабу О.Д. в Раді Безпеки задержати в таємниці, американська делегація проголосила заяву, в якій стверджується цілковитий протилежний: Злучені Держави домагаються не тільки проголошення згаданих звідомлень беззастережно після того, як вони будуть внесені до Ради Безпеки, але й прилюдної дискусії над ними в Раді. Це американське становище підтримує теж Франція. Британський представник, докищо, відмовився завітати на цю тему і теж становище Китаю ще невідоме.

КИТАЙ ЗАПОВІДАЄ СВОЄ ПРИСТУПЛЕННЯ ДО ІРО.

Лейк Соусес, Н. Й., 24 квітня. — Сьогодні Китай цілком несподівано заповів, що він підніме статут Міжнародної Організації для Скитальників (ІРО) та дасть свій вклад в бюджет. Раніше китайський уряд, хоча в основі ставився прихильно до ІРО, заявив, що він не може приступити до цієї організації з фінансових та інших міркувань. Китайський вклад в бюджет ІРО становитиме 2,5% зі \$151,000,000 загального бюджету цієї організації. Несподівано рішення китайського уряду дає знову надію, що ІРО зможе розпочати свою діяльність разом з літальцею УНІПРА з кінцем червня б. р.

ДЕ ГОЛЬ ПІДДЕРЖУЄ „ДОКТРИНУ ТРУМАНА“

Париж, 24 квітня. — Бувший президент Франції і герой французьких визвольних змагань під час війни, ген. де Голь, заявив сьогодні на пресовій конференції, що він, а з ним й французький народ будуть завжди по стороні тих народів, що є, або що хочуть бути вільні. Під цим оглядом ген. де Голь повністю погоджується з „доктриною Трумана“. Франції та Злучених Держав, говорив де Голь — не можна порівнювати з огляду на різницю в положенні та в засобах діяння, але „як іде про вольності та права людини розпоряджати самим собою, то почування народу Франції є спільні з народом Злучених Держав“. Ген. де Голь очолює тепер новий рух т. зв. Поновленого Об'єднання Французького Народу, який, згідно з твердженням де Голя, має вже сотні тисяч членів і постійно росте. Де Голь не вважав за відповідне вивести своїх плянів на майбутнє.

ДОМАГАННЯ НОВОЇ „ХАРТІЇ ПРАВ“ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 24 квітня. — Сьогодні в Парижі в Палаті Лордів видигнено домагання нової „Хартії Прав“ людини, що, як сподіються, буде предметом живих дебат. Проблема особистих прав людини набрала в Англії великої гостроти від часу перебрання влади Лейбуристами.

АНГЛІЙСЬКІ ЛІБЕРАЛИ ПРОТИ ВОЛЕСА.

Лондон, 24 квітня. — Річне зібрання англійської ліберальної партії, в якому бере участь понад 1,300 делегатів, сьогодні гостро осудило закордонно-політичні ідеї Генрі Волеса, вітаючи рівночасно протикомуністичну політику президента Трумана.

ХАРЧОВА КРИЗА У ФРАНЦІЇ.

Париж, 24 квітня. — Французький уряд досить несподівано був змушений проголосити сьогодні збіжжєву кризу, видаючи відповідні заардження про обмеження в харчовій господарстві. Причиною кризи вважається залізнені доставки збіжжя з Америки, як теж малу доставку збоку французьких фермерів. На цей сезон французький збіжжєвий дефіцит виносить 65,000 тон, але теж вигляди на наступний рік не є кращі.

ЧЕХИ ПОВІСИЛИ ШІСТЬОХ НАЦІСТСЬКИХ ЗЛОЧИНЦІВ.

Прага, 24 квітня. — Сьогодні тут повішено дальших шістьох членів німецького гештапо, засуджених чеським народним судом на смерть за посередню й безпосередню участь у відомій масакрі чеського населення в місцевості Лідіце.

ТИТО ЗНОВУ ДОМАГАЄТЬСЯ ВИДАЧІ „КВІЗЛІНГІВ“.

Београд, Югославія, 24 квітня. — Югославський уряд знову звернувся нотами до місцевих британської та американської амбасад, домагаючись видачі своїх політичних противників, що перебувають на вигнанні в Італії. Всіх їх Тіто називає, очевидно, „квізлінгами“ та „воєнними злочинцями“.

„НАЙБІЛЬША БИТВА“ З ГРЕЦЬКИМИ ПАРТИЗАНАМИ.

Атени, 24 квітня. — Грецька преса сьогодні повідомляє, що на схилах гори Ортріс відбулася „найбільша битва“ в цьому році між урядовими військами та червоними партизанами. В битві брали участь важка артилерія, бронетанки й авіація. Теж в інших місцевостях військо і поліція поступово ліквідують червоні банди.

БРИТАНСЬКО-ЕГИПЕТСЬКА СПРАВА В О.Д.

Каїро, 24 квітня. — Єгипетський уряд приготується представити справу єгипетсько-британських відносин до вирішення Раді Безпеки О.Д. вже найближчого місяця. Єгипетський уряд домагається негайної евакуації британських військ з Єгипту й Судану та визнання нелегальним британського протекторату над Суданом.

ВОЛЕС ПРОТИ „ДИКТАТУРИ“ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 24 квітня. — Генрі Волес сьогодні знову виголосив промову „до французького народу“, заявляючи, що „Франція мусить залишитися демократичною республікою, вільною від диктаторських аспірацій, не тільки в інтересі власного народу, але й в інтересі світа“, та що така республіка дістане піддержку збоку „американського народу та миролюбних народів світа“.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ ЗВІЛЬНИЛИ ДВОХ АМЕРИКАНЦІВ.

Манджурія, 24 квітня. — Сьогодні китайські комуністи звільнили двох американських старшин, майора Роберта Піра і капітана Джана Колінса, яких держали в полоні 55 днів.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подплата число три центи.		Three cents a copy.	
на рік	\$7.00	One year	\$7.00
на шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
на три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Державі Сполученої Америки:		Foreign and Jersey City Rates:	
на рік	\$10.00	One year	\$10.00
на шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
на три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число в понеділок (з англійською мовою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
на рік	\$2.50	One year	\$2.50
на шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50
За оголошення реклами не відповідає.			
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.			
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.			

„КАТЕГОРИЧНИЙ ІМПЕРАТИВ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ“

Думаємо, що читачі пильно прочитали й передумали наукову розвідку п. н. „Історія України в політичних піснях українського народу“, яку нам надіслано з європейської скитальщини та яка була поміщена у вісьмох числах нашого часопису.

Це, про що в цій розвідці пишеться, є нині для українського народу ще більше актуальним, ніж було в тих часах, до яких відносяться події, оспівані в цитованих піснях. Мучеництво, яке переходив тоді український народ під московським царством, хоч яке воно було болісне, блідне перед тим лихоліттям, яке спало на Україну за червоної московської диктатури. Та коли іде про систему, то вона в основі та сама, як за царської Москви, так і за сталінської. З подібної причини мабуть і советська фільма „Іван Грізний“, що її тепер висвітлюють в Америці, так оброблена самими більшовиками, щоб під нею міг підписатись той, хто „Йосиф Грізний“, коли іде про „моральне виправдання“ злочинів, поповнюваних в імені інтересів російської імперії та московської агресії.

Тому літ двісті московсько-царська негідська політика щодо України десятки тисячів козаків „тяжкими і незвичайними роботами мордувала, інших голодом морила, а ще інших борощом гнила, стухлими, з ящірками та з вапном помішаним тріла“. Теперішня червоно-московська політика змінилась остільки, що удосконалила цю катівську роботу при допомозі Чека чи там НКВД та піднесла число катівських, голодом виморених чи на тяжких роботах на чужині загинулих українців та українців до мільйонів, а то й десятків мільйонів.

Дехто скаже, що ця розвідка передає таке, що нам добре відоме з давньої історії, як і з сучасної. Так і є. Проте добре пригадувати цю давню пересторогу, висказану українським народом. Це ж промовляє до нас сам український народ своєю пісню, якою він уже не одну правду висловив, не одну нашу красу виспівав, та якою не одну призабуту старину пригадав. Треба це пригадувати, бо і нині має Україна ще далі Галаганів, уже „модерних“ лакеїв Москви, таких як Мануйльський та йому подібні. Крім цього навіть на вільній американській землі маємо таких „драгоманівців“, що постійно цокликуються на Драгоманова, як на великого їх вчителя, а не можуть набратись навіть цієї політичної мудрости, яку Драгоманів передав піснями українського народу.

Стаття, яку ми видрукували, походить зпід пера старого українського соціаліста-інтернаціоналіста. Тому саме й таке цікаве його поучення:

„Історія вчить і перестерігає. Трагічна історія України не тільки нам дає добру науку, але й пересторогу. Загально-національні інтереси поневоленого народу мусять стояти вище від усіх інших, вище від класових і особистих. Це категоричний імператив і української політики не тільки в минулому, але й під теперішню пору“.

Кандидати на президента

Промова президента Трумана, виголошена минулого понеділка в Нью-Йорку, замітна тим, що він вів за всі чинники до переведення господарської стабілізації і нікого не обвинувачував в теперішній звишці цін. Він лише згадав загально „про одну групу“, що не хоче допустити до знижки цін продуктів, але цієї групи не назвав по імені. Пізніше виявилось, що цією групою є Краєвий Союз Виробників, тобто товариство чоловічих промисловців, бо його голова за два дні виголосив промову на тему, чому підприємці повинні мати великі заробітки, обвинувачуючи при цьому федеральний уряд за те, що ціни не ідуть вниз.

У своїй промові президент вказував підприємців, зорганізоване в юніях робітництво, фермерів і уряд, щоб усі вони причинилися до стримання інфляції й відвернення можливої депресії.

Про цю промову пишеться тепер так, що вона представляє в скороченні майбутню програму Демократичної Партії, себто цієї, що видвинула Рузвельта-Трумана на найвищі становища в державі. Теж кажуть, що на такій програмі президент Труман може зискати ще більше на популярності і тим самим може стати кандидатом на президента при найближчих виборах в 1948 році.

Різні коментатори міркують так: Якщо президент виставляє програму для добра цілого народу, то народ повинен йому дати признание тим, що вибере його поновно президентом.

З нагоди ухвали сенатом підмоги для Греції й Туреччини у вівторок 22 квітня помістив свої міркування вашингтонський кореспондент Нью-Йорк Таймсу, Артур Крок, у яких без обиняків твердить: „Не зважаючи на деякі недуги“ вислід голосування був великим успіхом для Трумана. Поспів в акції був доволі незвичайний і тому замітний. Ця справа обіймає цілий світ і, хоч поодинокі люди не погоджуються з нею, вона буде тривкою і далекосяжною. З обчислення пізнати, що голоси віддані „за“ вказують, що за справу стоїть подавляюча більшість населення Сполучених Штатів, які творять Американський Юніон“.

Зазначивши так признание для президента Трумана, Крок зовсім поважно пригадується над стейтами, з яких походять сенатори. На підставі числа голосів, які дають стейти в колегії електорів при виборі президента, він приходить до висновку, що 67 сенаторів, які голосували за допомогу для Греції й Туреччини репрезентують для Трумана 425 голосів у виборчій колегії на загальне число 531! Іншими словами Крок хоче сказати, що перемога в самім сенаті

вказує на його можливий повний вибір президентом. Для певності він радить підходити до голосування над цією справою ще в палаті репрезентативів за який тиждень і щойно тоді певно осуджувати претяг і шанси президента Трумана.

Всі ці міркування вказують, як працює така демократія, як американська. Що такий спосіб признання є пануючим в Америці, пізнаємо ще і з таких дрібніших спостережень: У неділю 19 квітня ньюйоркський губернатор Тамес Е. Дюї виголосив промову по радіо з вітвом своєї діяльності під час минулого засідання стейтової легістатури, при чім він вивинював, чому він підписав закон проти страйків у прилюдних установах та закон для реєстрації комуністів. У промові Дюї гостро нагавував комуністів, а попри те вказував, як господарно він заряджує стейтовими фондами.

Не треба було довго ждати на відгомін його промови. Краєвий Республіканський Комітет зібрався саме згаданої неділі на засідання в Канзас Сіті, і

негайно після промови Дюї прийшли звіти з відомлення, що шанси Дюї як кандидата на президента з рамені Республіканської Партії дерев'ячили шанси сен. Тефта.

Згадані приклади призводять до висновку, що праця є підставою тривких здобутків. Однак для добуття провідного становища, особливо в демократії, треба ще й розгледіти. Президент Труман виїхав до Нью-Йорку з промовою, щоб тут, як кажуть, особисто стрітнутися з власниками й редакторами газет, які в Америці творять „четверте рамя“ політики, бо вони виробляють опінію. Знов кандидат на номінацію республіканців при будучих виборах, Гарольд Стасен, самий собі робить розглед своєю поїздкою до Європи для політичних студій, а Генрі Волес, що теж думає, про якусь вище становище, шукає розголосу опозиційними промовами поза границями Америки.

Однак розглед не те саме, що признання за працю людини. Особа може бути ославлена теж злими ділами або злими прикметами. Зате праця дає трівеке признання і підносить престиж діяча.

ЗА І ПРОТИ ОБЕДНАННЯ

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ВІДНОСИН СЕРЕД НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

II.

У висліді нарад та переговорів, в яких взяли участь представники всіх українських політичних партій на еміграції в Європі, було створено, як згадане, Координаційний Український Комітет (КУК). Дня 11 вересня м. р. КУК проголосив свій перший комунікат, в якому подано до відома політично-партійний склад КУК, основні цілі його створення та його ідеологічну базу. Згаданий Комітет КУК був свого часу

має відбуватися на базі християнської моралі й етики та демократичними методами з виключенням насильства, терору, клевети і т. п., як це виключено теж в програмову декларацію КУК. Комунікат закінчено ствердженням, що в усіх нарадах, які попередили створення КУК, брали участь представники всіх політичних партій, організацій і груп. Щойно на першому засіданні створеного вже Координаційного Українського Комітету (КУК) представники ОУНС — група С.

Бандери „заявили, що вони не візьмуть участі в працях КУК“.

У висліді, між новою українською еміграцією є зараз два внутрішньо-політичні табори: всім партій і організацій об'єднаних в КУК з одного боку партійної барикади і група т. зв. бандерівців з другого. Одна і друга група розпоряджаються відповідною кількістю всьляких організацій, одна і друга мають цілий ряд таборів і нетаборових, періодичних і неперіодичних газет і видань (Бандерівці: „Українська Трибуна“ в Мюнхені, „Час“ у Фюрті, УПС і т. д., а „Кукувці“: „Неділя“ в Ашаффенбургу, „Українські Вісті“ в Новому Ульмі, Український Бюлетень Інформації і т. д.) та використовують їх у великій мірі на те, щоб зводити свої партійні порахунки. Партійна полеміка і боротьба ведуться не тільки в пресі і публікаціях, але й в щоденному житті, особистому і громадському, і ведуться —

як уже згадано — не завжди допускаємими методами і засобами. Під знаком цього політично-партійного розбиття та взаємних непорозумінь і антагонізмів стоїть майже ціле життя нової української еміграції в Європі. Одного тільки не можна збагнути на підставі доступних нам обильних матеріалів на цю тему, іменно: ради і в ім'я чого та ціла суматоха і партійна боротьба між „кукувцями“ і „бандерівцями“. Для прикладу наведемо деякі голоси з обидвох таборів і хай читачі, якщо можуть, пробають виробити собі думку де й чия тут правда.

Бандерівці про КУК.

„Без чітко окреслених цілей і завдань, без виразної стратегії і тактики, за допомогою яких ті завдання будуть реалізуватись, не може бути визвольної політики. Ні того, ні другого немає, як у платформи, так і в практичній діяльності КУК-у. Справжню реально-визвольну політику заступає еміграційне політканство, за яким КУК має стати парламентом еміграційної держави. Хоч держави немає, зате парламент буде.“

„Припустимо, що повстане такий парламент на чужині, відірвано від батьківщини, від цілої нації, яка веде змаг за свою суверенність і в ньому будуть вести еміграційну політику люди, які понад чверть століття відірвані від свого народу... люди які й нині не вірять у визвольні змагання українського народу. Чи спроможний такий парламент провадити справжню, активну дієву визвольну політику цілого народу в його визвольних змаганнях? Безперечно — ні!“

„Дотеперішня діяльність КУК-у показала, що крім засідань, міжпартійної гри за впливи, там нічого не було, та й не могло бути при цьому недовір'я, яке існує між окремими його учасниками...“ (з 27. лютого).

„Українська Трибуна“ з 9. березня, коментуючи вислід виборів до таборових рад, пише:

„Ці вибори ліквідують дивовижну і зовсім неоправдану претенсію на „єдиний“ і „авторитетний“ провід „скоординованих партій“ у т. зв. КУК-у, не тому, що вони діють в масах, що посідають їх реальну підтримку і висловлюють їхні реальні інтереси й прямивання, а тому, що вони існували і діяли колись давніше і з цього сконструювали для себе претенсію, що вони і сьогодні відзеркалюють образ поділу сил, значення і узагальнення проголошуваних ними ідей і програм“.

Таких і подібних аргументів та „закідів проти КУК з боку групи бандерівців можна б навести безліч. Всі вони зводяться менш-більш до таких пунктів: 1. КУК не має „мандату мас“, бо „70% є за бандерів-“

цями“; 2. Об'єднані в КУК партії це „бувши політики“ і сьогоднішні „мертві душі“; 3. КУК не має ясної програми й не веде, бо не може вести, української визвольної політики. 4. Бандерівці заступають думку, що краще сильна одна партія, чим „зліпок десяти слабких“. 5. Поодинокі об'єднані в КУК партії не погоджуються з політикою і методами партії бандерівців. І т. д., а головне, що „національних урядів“ не „ліпиться“ на еміграції, а тільки вони самі вилонюються з визвольної боротьби поневоленого народу і таким урядом вважає себе створена бандерівцями Українська Голловна Визвольна Рада (УГВР). Крім загальних виступів проти КУК-у, бандерівці ще гостріше виступають проти поодиноких, об'єднаних в цьому комітеті партій, подібно, як і ці партії разом та кожна зокрема проти бандерівців.

КУК про бандерівців.

Головні закиди КУК та об'єднаних в ньому партій проти бандерівської групи на еміграції заключаються в таких точках: 1. Постійне розбивання всіх спроб українського внутрішньо-політичного об'єднання та безпідставні претенсії на виключний провід в українському політичному житті. 2. Безпідставна монополізація для себе визвольної боротьби. 3. Неперебірність в методах партійної боротьби, до терору включно. 4. Безконтрольність в поступованні, хитрування, підступ та безвідповідальність. І т. п.

Становище і поведінку групи Бандери в загальній консолідаційній акції визнає Комітет КУК-у з 11-го вересня м. р. В цьому Комунікаті м. і. сказано:

„Наміром учасників Координаційного Українського Комітету було — не загострювати відносин в українському громадянському житті та дати

змогу всім українським політичним організаціям приступити до спільної праці. На жаль, заміри Координаційного Українського Комітету не були належно оцінені групою ОУНС (Бандери), яка у своїй пресі повила неперебірливу в засобах, безоглядну боротьбу з Координаційним Українським Комітетом.“

Тому Координаційний Український Комітет подає до відома українському громадянству факти для вияснення позиції групи ОУНС та інших політичних груп у справі консолідації.

1. ОУНС від самого початку консолідаційної акції аж до створення Координаційного Українського Комітету брала участь у всіх нарадах пів року.

2. При ухваленні резолюції з 12. 3. 46. делегати ОУНС заявили, що постанову про осуд морального і фізичного терору їх організація може прийняти тільки з обмеженням („в тенденції“).

3. Пізніше, в засіданні 6. 6.

Од. Луговий.

Права застережені.

Дажбожі ЇзукиI.
НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

Цілу мені руку, наче князів, принцес! — промайнуло в її голові. Виникло бажання припасти до його грудей, увітатися до нього, цілувати очі, уста, безжально злитися з ним в одно. Шкодив якийсь незрозумілий острах, сором... Він страху не відчував. Шкодила непевність його становища у цьому домі. Гамувало в собі бажання, бо що ж він таке?... Емігрант, прибула, бідак. Він же не знав, що батьки дівчини їх вже поєднали, тішаться ними там у крамниці.

Ірина показала зразу кімнату першого поверху, кухню, простору кімнату з п'ятьма завішаними гардинами вікнами на ліве і захід, двері на рундук. Внутрішні стіни завішені поліцими, заставленими парюю тисяч томів книжок, зашпалюваними дверями. Витальня бібліотека багато обставлена м'якою мебеллю, вкрита великим килимом. Картини на зовнішніх стінах, велика арматура над столом звисає со стелі. Гіпно наскіс кута поміж вікнами. Подобало на салон аристократа, чи вченого, не на ви-

тально фермера і торговця. Та бо й родина виявилася справжніми аристократами, у гарному значенні того слова, байдуже, що прецювала фізично. Обіч витальні невелика кімната, робітня, чи властиво кабінет господаря з бюрою, вмурованою у стіну касою, всякими діловими паперами.

Дівча пояснило, що бібліотека це не вся. Частина у старому житлі, над крамницею. Там також є шість кімнат. Батьки сподівалися більше дітей, то ж прибудували дім... Квартирантів не держать, кімнати над крамницею порожні. Часто ночують знайомі сусіди-фермери, найняті робітники, коли вони приїздять до міста за потребами. Дітей, крім неї, більше не було. Після неї родився неживий хлопчик лише... У хаті дві кімнати ще порожні. Одна для нього, друга для його мами...

Зійшли на другий поверх.

Ірина повела у свою невелику кімнату з двома вікнами на південь і одним на захід, зашпалю, обставлену со смаком, підбраними під барву білосинявих стін меблями, парою м'яких крісел, бруднатию трюмою, з шуфлядами й великим зеркалом. Малюнки по стінах, вікна задріпані важкими гардинами червоної барви, білими прозорими занавісками. На столиках і на трюмо дівочі причади, пляшечки з перфумами, шпінки, багато безділок, так приємних для ока, етажерка для книжок. Вузьке ліжко з полірованою беззарию манить до себе чистою, блискучою шовковою легенькою покривалою. Двері на схід, до другої кімнати. Чарівна кімнатка, бо господиня ще чарівніша! Ростислав розміряно усміхався.

Мшистим килимом, що робив кроки нечутними, перейшли до сусідньої, з дверима на

балкон. Ніхто у ній не жив, але в кутку стояла вже вигідна, вже застелена софа, столик, паляти стільці. Підлога вкрита килимом, три вікна на південь, червоні гардини, арматура з трьох жарів, пару малюнків краєвидів. У цій кімнаті Ірина вже попрацювала, втікнувши від нього плач і капелюх! Другими дверями виїшли у коридор, з чого вели двері у кожну кімнату й умивальня, по другому боці сходів. — Рядом з її кімнатою — від півночі, вказала на відпочивальню батьків, для Ростислава, мовляв, нецікаве! Від батьківської напроти — кімната — відпочивальня для його мами... Ростислав почувався в чуприні від таких розпорядків дівчини. Двері до його кімнати з її дверима, а тут ще й двері між її й його кімнатою!... Це ж

небезпека неабияка! Попро- сить ті двері замкнути, дівчина занадто по діточому ще думає! Що скажуть на те її батьки?...

Постояли хвилину на балконі, посперечалися. Він загрозив — раз двері на балкон з його кімнати — він дівчину на балкон не пустить без окупі. Подивилися на вулицю, на сонце, що готувалося вже на відпочинку. Зійшовши до вітальні — поблагодарили улюблену Шубертовою серенадою у чотири руки. Ще хвиля — і любовні потопилися у музиці.

Десь зникли стіни, вулиця, місто. Зникла земля під їх ногами. Їх двоє на цілому світі, він і вона! Під ними хмарки веселючих барв усіяні пахучими біосніжними дрібками, барвистими рожами, червоними наче кров трояндами, синими, великими, ніде не баченими волошками, безліччю всяких півоній, хризантем, ге-

оргій, квітів пречудливих барв і запахів. Незбагнені розкідні пахощі п'янять їм, розширюють груди, рухаються по кожній жилочці їх істот. Квітами встелених їх прозороповітряний шлях, встелений „ген“, до обріїв. Сонце одягає їх своїм теплом, сявом, істоти їх „сміють“, вилучують з себе проміни. Летять обнявшись, не доторкають квітів, вихрюють у чаруючому танці, серця їх б'ються одноставно, так близько від себе, любовно перекликаються. Чаруючі голоси звідкись співають їм „О- сання!“

(Дальше буде).

